

مدرسه کوچک ما

مهین حیدری

اشاره

برنامه‌ریزی در مدرسه یک کار تیمی است. در این کار تیمی، همه عوامل سهیم و مؤثر نقش دارند، از جمله اولیا، دانش‌آموزان، معلمان و نهادهای محلی. در این مقاله تلاش شده است اهمیت کار تیمی در برنامه‌ریزی و اجرای آن تبیین شود.

من، مهین حیدری، با سمت معاون دبیر، دارای مدرک فوق‌دیپلم علوم تجربی و کارشناسی هنرهای تجسمی (نقاشی)، در مهرماه سال ۹۸ بازنشسته شدم. در حدود دوسوم از این ۳۰ سال را مسئولیت معاونت و مدیریت داشته‌ام و در همه این سال‌ها مسئولیت با تدریس در کلاس درس همراه بوده است. از سال تحصیلی ۹۰ که من وارد دبیرستان روستایی کیهان یغمایی در منطقه گلپه‌هار شدم، احساس کردم نمی‌توانم تمام کارها و برنامه‌های مدرسه را اجرایی کنم. در نتیجه سعی کردم برای اجرای امور از دانش‌آموزان، دبیران، اولیا، دهیار و شورای روستا کمک بگیرم.

تمام تحولاتی که در این مدرسه به وجود آمد، نتیجه فعالیت یک تیم بود. آن موقع بود که من احساس کردم دیگر تنها نیستم و تنها به‌صورت گروهی از پس تمام فعالیت‌های مدرسه برمی‌آیم.

در این دبیرستان تمام دانش‌آموزان یک یا چند مسئولیت داشتند. اعضای اصلی شورای

دانش‌آموزی مسئولیت‌ها را بر عهده گرفتند و بقیه دانش‌آموزان به‌عنوان زیرمجموعه همکاری می‌کردند. تعداد اعضای شورای دانش‌آموزی به نیاز و تعداد مسئولیت‌ها بستگی داشت و در انتخابات دانش‌آموزی خود دانش‌آموزان نظارت ۱۰۰ درصد داشتند؛ چون می‌خواستیم انتخابات سالم و از روی صداقت و مهارت درست زندگی کردن را در جامعه کوچک مدرسه یاد بگیرند.

برنامه نظافت مدرسه به عهده دانش‌آموزان بود و هر روز صبح با برنامه‌ریزی، یک ربع مدرسه نظافت و آب‌پاشی می‌شد. تمام امور مدرسه اعم از مراسم نماز، صبحگاه، بهداشت، انتخابات، کتابخانه، ورزش صبحگاهی و نظارت بر رعایت استفاده از تغذیه سالم به عهده خود دانش‌آموزان بود. من تلاش کردم روحیه مسئولیت‌پذیری، نشاط و امید به زندگی و تلاش و پویایی را در دل همکاران و دانش‌آموزانم زنده کنم.

و این امکان ندارد، اگر عشق به کار وجود نداشته باشد. ساعات زیادی در مدرسه وقت می‌گذاشتم و شناخت کاملی از روحیات دبیران و دانش‌آموزانم داشتم.

قرار گرفتن این دبیرستان در طرح و بعد از چندسال هم برنامه‌تعالی با مدیریت آموزشی، باعث شد برنامه‌ها و چالش‌های مهم‌تر و سازنده‌تری را بر اساس هشت محور آموزش، برای رسیدن به اهداف برتر پیاده کنم. این برنامه‌ها عبارت‌اند از:

۱. داشتن سمت دبیری و تدریس، علاوه بر مدیریت و برقراری تعادل بین روند تدریس و امور مدیریت؛

۲. جلب رضایت همکاران در روند آموزش و جذب همکاری آن‌ها یا مدیریت و فراهم آوردن امکانات لازم؛

۳. ارتباط مثبت و مستمر با اولیای دانش‌آموزان از طریق برگزاری جلسات توجیهی و رفع چالش‌های فرهنگی خانواده‌ها

۴. برگزاری ماهانه شوراى دبیران و دانش‌آموزان و تعامل فکری و پیاده کردن پیشنهادهای مثبت آموزش و پرورش.

۵. برگزاری انتخابات شورای دانش‌آموزی و تشکیل شوراهای زیرمجموعه‌های آن با حضور کلیه دانش‌آموزان.

۶. نوشتن و بررسی گزارش‌های جلسه و برنامه‌های شورای دانش‌آموزی در دفترهای مخصوص و اختصاص کارت مسئولیت به هر دانش‌آموز و بررسی دفترهای ثبت فعالیت‌ها و تشویق دانش‌آموزان برتر از طریق ثبت در کارنامه تلاش.

۷. سپردن مسئولیت‌های آموزش و پرورش به دانش‌آموزان، طبق آیین‌نامه‌های آموزش و پرورش و طرح‌های پنجگانه وزارتی، از جمله: طرح همگام با قرآن، طرح مدام، تخصصی شدن کلاس‌ها و برنامه‌های تعالی مدیریت آموزشگاه‌ها که البته چیزی جدا از فعالیت‌های دبیرستان نبود و فقط برنامه‌ها را نظام‌مند می‌کرد. این همان ویژگی است که موجب شد به پیگیری تحقق شاخص‌های آن راغب‌تر شوم.

۸. رسیدگی مستمر به امور نظافت و بهداشت (جسمی و روحی) دانش‌آموزان.

۹. برنامه‌ریزی‌های مناسب برای نظافت و خدمات دبیرستان، با توجه به نبود نیروی خدماتی و نیز کمبود بودجه بهداشتی با همکاری دانش‌آموزان.

ادد

دانش‌آموزان پس از اجرای برنامه‌ها و نهادینه شدن ضوابط، برنامه‌ها و قوانین مدرسه را با خلاقیت، ابتکار و شوق بیش‌تری اجرا می‌کردند

۱۰. ارتباط مستمر و سازنده با خیرین محترم دبیرستان، شورای اسلامی روستا و دهیار محترم و اولیا، و جذب کمک‌های مردمی با رضایت آن‌ها و برنامه‌ریزی مستمر.

۱۱. برگزاری جلسات توجیهی و آموزشی خانواده و رفع مشکلات احتمالی دانش‌آموزان.

۱۲. اجرای مسابقات متعدد و آموزشی، علمی، ورزشی، ادبی و پرورشی در سطح دبیرستان و درگیر کردن دانش‌آموزان برای شرکت در مسابقات منظم، که باعث خلاقیت و تفکر و رشد بهتر روابط اجتماعی آنان می‌شد.

۱۳. اجرای برنامه‌های مربوط به مناسبت‌ها در طول سال، با همکاری دبیران، دانش‌آموزان و اولیا.

۱۴. برگزاری نمایشگاه بازارچه و اردوها و بازدیدهای آموزشی و تفریحی و نوشتن گزارش توسط دانش‌آموزان.

۱۵. بهره‌گیری از امکانات فناوری در دبیرستان (کامپیوتر، اینترنت و دیتا).

۱۶. موضوعی کردن کلاس‌ها و بهره‌گیری از این موضوع با

برنامه‌ریزی دبیران و زمان تدریس آن‌ها.

۱۷. بهینه‌سازی فضای فیزیکی دبیرستان، چه در بیرون و چه در داخل، با توجه به بودجه و امکانات و کمک‌های مردمی.

۱۸. پررنگ ساختن فرهنگ ملی و آیین‌های فرهنگی و دینی با برگزاری جشن‌ها، مناسبت‌هایی مثل یلدا و اعیادی مثل نوروز.

۱۹. برگزاری برنامه‌های صبحگاهی، نماز و مناسبت‌های روزانه با مسئولیت خود دانش‌آموزان و ثبت فعالیت‌ها.

۲۰. توزیع ماهانه مجلات رشد و استفاده مداوم از کتاب‌های کتابخانه و نوشتن گزارش‌های دانش‌آموزان برای مسابقات.

۲۱. اجرای برنامه‌های متنوع و مداوم برای زیباسازی و شاد کردن محیط آموزشگاه، استفاده از تنوع رنگ و فضای سبز.

۲۲. توجیه نسبی برنامه عملیاتی بر اساس برنامه تعالی آموزش طی جلسات برای دبیران و برنامه‌های مربوط به آن.

۲۳. نهادینه کردن اعتقادات و باورهای دینی دانش‌آموزان از طریق رفتار و عملکرد.

۲۴. آموزش کاربردی مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان و ارتباط مؤثر و مناسب با همکاران و اولیای دانش‌آموزان و ایجاد محبت و احترام متقابل به دانش‌آموزان.

بر هیچ عقل سلیمی پوشیده نیست که درک و تفهیم اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت این برنامه و اجرای برنامه‌های تنظیم‌شده بر اساس آن، نتایج پرباری در سطح دبیرستان و منطقه و در نهایت در سطح سازمان و وزارت داشته است. مدرسه کوچک ما با روح بزرگش بازدیدهای زیادی از وزارت، سازمان و نواحی و شهرستان‌ها در سطح مدیران و معاون دبیران در سطح استان و کشور داشت. هیچ عاملی نمی‌تواند چنین محیطی را ایجاد کند جز عشق و علاقه به کار.

دانش‌آموزان پس از اجرای برنامه‌ها و نهادینه شدن ضوابط، برنامه‌ها و قوانین مدرسه را با خلاقیت، ابتکار و شوق بیش‌تری اجرا می‌کردند.

همچنین، دبیرستان‌های متوسطه دوم منطقه ما (گلبهار)، به خاطر تفاوت رفتار و نگرش دانش‌آموزان ما، مصر بودند دانش‌آموزان ما را که از دبیرستان متوسطه اول روستایی بودند، جذب کنند.

در نهایت، تعامل بین دانش‌آموزان و مدرسه‌ای که قطعاً حکم خانه دوم را داشت، باعث به وجود آمدن مدرسه‌ای شاد، خلاق و شاخص شده بود؛ مدرسه‌ای که ما با عنایت یزدان پاک و تلاش بی‌وقفه خویش تا سطح قابل‌ملاحظه‌ای به آن دست یافتیم.

به امید آن روز که کرونا ویروس رخت بربندد و دانش‌آموزان دوباره به مدرسه برگردند.